

5 อันดับผลิตผลทางการเกษตร ที่รวบรวมผ่านกลไกของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และแนวโน้ม ปี 2566

สุกัญญา มุลกลาง

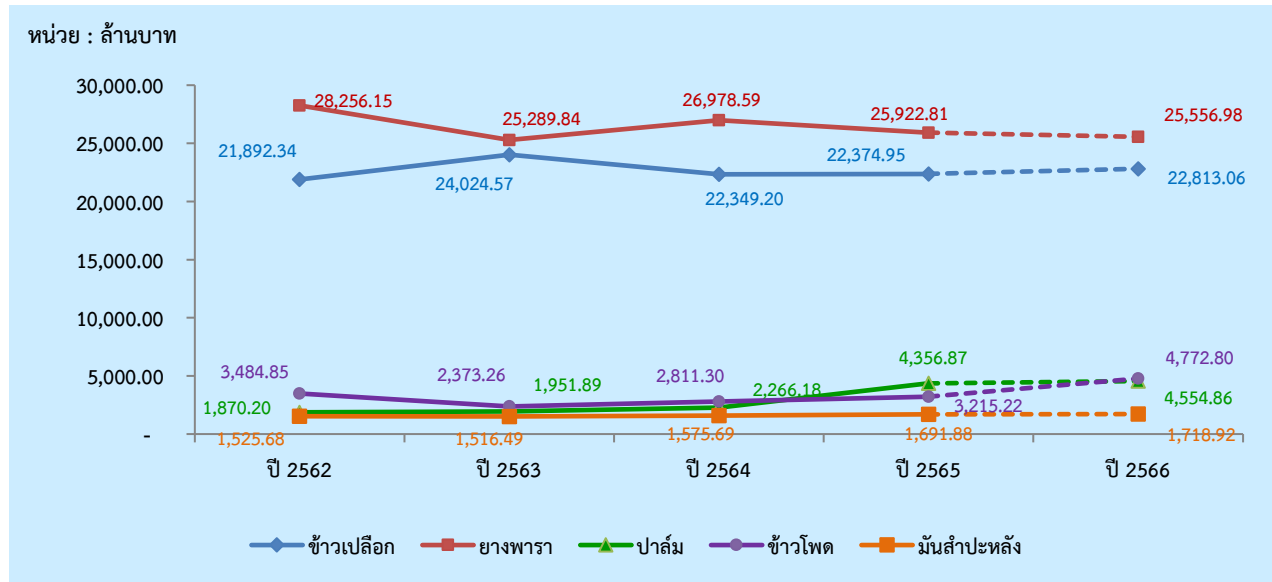
หากกล่าวถึง 5 อันดับพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานของประเทศไทย ส่วนใหญ่จะระบุถึงข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ดังนั้น แม้ว่าโลกจะเปลี่ยนไปอย่างไร รากฐานการเกษตรไทยก็ยังอยู่ในภาวะเสี่ยง ทั้งผลกระทบที่เกิดจากภาวะอากาศแปรปรวน ความผันผวนของราคาผลผลิต ความต้องการใช้หรือบริโภค จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ทุกรัฐบาลต้องวางแผนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคเกษตรและบริหารจัดการดูแลอย่างต่อเนื่อง

สำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่ประกอบอาชีพการเกษตร เพื่อให้ได้รับความยุติธรรมด้านราคา และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยในปี 2565 ได้ดำเนินการรวบรวมผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญจากเกษตรกรและอยู่ในความต้องการของตลาด ได้แก่ ยางพารา ข้าวเปลือก ปาล์ม ข้าวโพด และมันสำปะหลัง ผ่านกลไกของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่ารวมทั้งสิ้น 57,561.73 ล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อน 2.82% โดยรวบรวมปริมาณผลิตผลทางการเกษตรทั้ง 5 ชนิด รวมทั้งสิ้น 5,150,781 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 7.02% รายละเอียดดังนี้

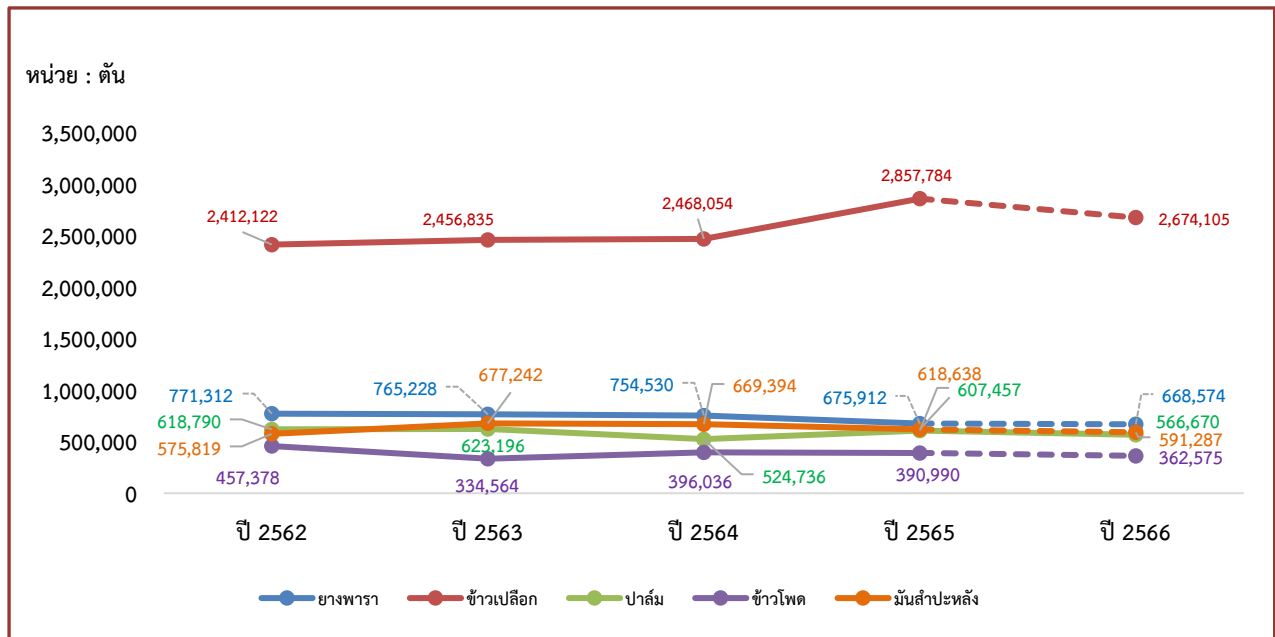
5 อันดับผลิตผลทางการเกษตรที่รวบรวมผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2565

				
ยางพารา	ข้าวเปลือก	ปาล์ม	ข้าวโพด	มันสำปะหลัง
25,922.81 ลบ.	22,374.95 ลบ.	4,356.87 ลบ.	3,215.22 ลบ.	1,691.88 ลบ.
675,912,330 กก. (675,912 ตัน)	2,857,783,456 กก. (2,857,784 ตัน)	607,456,634 กก. (607,457 ตัน)	390,990,158 กก. (390,990 ตัน)	618,637,820 กก. (618,638 ตัน)

มูลค่า 5 อันดับผลิตผลทางการเกษตร ที่รวบรวมผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรและแนวโน้ม ปี 2566

ปริมาณ 5 อันดับผลิตผลทางการเกษตร ที่รวบรวมผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และแนวโน้ม ปี 2566

จากการคาดการณ์ ในปี 2566 มูลค่าการรวบรวม 5 อันดับผลิตผลทางการเกษตร (ข้าวเปลือก ยางพารา ปาล์ม ข้าวโพด และมันสำปะหลัง) มูลค่ารวมเพิ่มขึ้นเป็น 59,416.62 ล้านบาท ซึ่งเติบโตต่อเนื่องจากปีก่อน 3.22% โดยปริมาณผลิตรวมลดลง 5.58% รายละเอียด ดังนี้

ข้าวเปลือก : ปี 2565 รวบรวมผลิตผลข้าวผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่าทั้งสิ้น 22,374.95 ล้านบาท ขยายตัวเพียง 0.12% จากปีก่อน โดยปริมาณข้าวเปลือกที่รวบรวมได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 15.79% อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือมูลค่ามากที่สุด 57.91% ซึ่งจังหวัดพิจิตรมีการรวบรวมผลิตผลข้าวเปลือกมากที่สุด 24.71% ของมูลค่ารวบรวมผลิตผลข้าวเปลือกทั้งสิ้น รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

24.25% และภาคกลาง 17.48% ของมูลค่ารวบรวมผลิตผลข้าวเปลือกทั้งสิ้น ด้านราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ 105 อยู่ที่ 13,000-15,200 บาท/ตัน (ข้อมูล : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ 30 กันยายน 2565) สูงกว่าราคาเฉลี่ยปี 2564 (ข้าวเปลือกหอมมะลิ 105 ราคาเฉลี่ย 11,819 บาท/ตัน) ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตผลข้าวเปลือกเพิ่มขึ้น ในขณะที่เกษตรกรต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จากราคาปุ๋ยเคมีที่เป็นต้นทุนสำคัญในการเพาะปลูกพืช และต้นทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปรับราคาเพิ่มขึ้นกว่า 92% จากปี 2564 ทำให้ผู้ครายได้จากการจำหน่ายผลิตผลข้าวเปลือกของเกษตรกรลดลง ซึ่งในปี 2566 คาดว่าจะรวบรวมผลิตผลข้าวเปลือกผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้เพิ่มขึ้นเป็น 22,813.06 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1.96% เนื่องจากเกษตรกรมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง และปริมาณน้ำในอ่างเก็บกักน้ำและน้ำฝนตามธรรมชาติที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น ส่วนราคาข้าวเปลือกคาดว่าจะดีขึ้นจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในประเทศและเศรษฐกิจโลก อีกทั้งข้าวไทยยังเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ยางพารา : ปี 2565 รวบรวมผลิตผลยางพาราผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่าทั้งสิ้น 25,922.81 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 3.91% โดยปริมาณยางพาราที่รวบรวมได้ลดลงจากปีก่อน 10.42% อยู่ในพื้นที่ภาคใต้มูลค่ามากที่สุด 44.86% ซึ่งจังหวัดตรังมีการรวบรวมผลิตผลยางพารามากที่สุด 16.37% ของมูลค่ารวบรวม

ผลิตผลยางพาราทั้งสิ้น รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 39.37% ของมูลค่ารวบรวมผลิตผลยางพาราทั้งสิ้น ราคาขายพาราโดยภาพรวมราคาขายแผ่นดิบเฉลี่ย ณ ตลาดกลางยางพาราอยู่ที่ 51.28 บาท/กิโลกรัม ปรับตัวลดลง 13.53 บาท/กิโลกรัม และราคาน้ำยางสดอยู่ที่ 49.18 บาท/กิโลกรัม ปรับตัวลดลง 14.51 บาท/กิโลกรัม (ข้อมูล : กองวิจัยเศรษฐกิจยางฝ่ายเศรษฐกิจยาง การยางแห่งประเทศไทย ณ 30 กันยายน 2565) เนื่องจากการส่งออกของไทยมีแนวโน้มชะลอตัวลง โดยเฉพาะตลาดสหรัฐฯ และยุโรปที่เริ่มส่งสัญญาณเศรษฐกิจชะลอตัวมากขึ้น และแนวโน้มจะเข้าสู่ภาวะถดถอยจากอัตราเงินเฟ้อที่ปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งคาดว่าในปี 2566 มูลค่าการรวบรวมผลิตผลยางพาราผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรลดลงจากปีก่อน 1.41% โดยปริมาณผลิตผลยางพาราคาดว่าจะลดลงจากปีก่อน 1.09% อย่างไรก็ตาม คงต้องติดตามปัจจัยความเสี่ยงด้านนโยบายการเงินของธนาคารทั่วโลก การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกโดยเฉพาะในยุโรปและเงินจากการแพร่ระบาดของโควิด - 19 รวมทั้งสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยังคงยืดเยื้อกันอยู่

ปาล์ม : ปี 2565 รวบรวมผลิตผลปาล์มผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่าทั้งสิ้น 4,356.87 ล้านบาท หรือขยายตัวจากปีก่อน 92.26% โดยปริมาณปาล์มที่รวบรวมได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 15.76% อยู่ในพื้นที่ภาคใต้มูลค่ามากที่สุด 75.19% ซึ่งจังหวัดกระบี่มีการรวบรวมผลิตผลปาล์มมูลค่ามากที่สุด 28.64% ของมูลค่ารวบรวมผลิตผลปาล์มทั้งสิ้น รองลงมาเป็นภาคกลาง 20.06% และภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ 2.79% ของมูลค่ารวบรวมผลิตผลปาล์มทั้งสิ้น สำหรับราคาปาล์มของไทยเฉลี่ยทั้งปี 2565 ปรับตัวลดลงมาอยู่ที่ 5.3 - 7.3 บาท/กิโลกรัม (ข้อมูล : ศูนย์วิจัยกสิกรไทย) แต่ปัจจัยเสี่ยงหลักที่เกษตรกรต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทั้งราคาปุ๋ยเคมี ค่ายาฆ่าแมลง รวมทั้งปัญหาขาดแคลนแรงงานเก็บเกี่ยวผลิตผล ซึ่งคาดว่าในปี 2566 มูลค่าการรวบรวมผลิตผลปาล์มผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 4.54% โดยปริมาณผลิตผลปาล์มคาดว่าจะลดลงจากปีก่อน 6.71% อย่างไรก็ตาม ในภาวะที่เศรษฐกิจโลกยังประสบปัญหาครัวเรือนที่มีกำลังซื้อลดลง แม้ว่าราคาปาล์มน้ำมันยังสามารถประคองตัวอยู่ในเกณฑ์ดีแต่เป็นช่วงของการฟื้นฟูประเทศจากผลกระทบของโควิด-19 อีกทั้งกระแสการใช้รถยนต์ไฟฟ้าก็อาจส่งผลกระทบต่อความต้องการใช้ปาล์ม น้ำมันด้วยเช่นกัน

ข้าวโพด : ปี 2565 รวบรวมผลิตผลข้าวโพดผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่าทั้งสิ้น 3,215.22 ล้านบาท หรือขยายตัวจากปีก่อน 14.37% โดยปริมาณข้าวโพดที่รวบรวมได้ลดลงจากปีก่อน 1.27% อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือมูลค่ามากที่สุด 46.25% ซึ่งจังหวัดอุดรธานีมีการรวบรวมผลิตผลข้าวโพดมูลค่ามากที่สุด 13.24% ของมูลค่ารวบรวมผลิตผลข้าวโพดทั้งสิ้น รองลงมาเป็นภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ 45.93% และภาคกลาง 7.82% ของมูลค่ารวบรวมผลิตผลข้าวโพดทั้งสิ้น สำหรับราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ชนิดเมล็ดความชื้นไม่เกิน 14.5% กิโลกรัมละ 11.09 บาทสูงกว่าราคาประกันรายได้ 2.59 บาท (ข้อมูล : กรมการค้าภายใน คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลาง อ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ณ 20 ตุลาคม 2565) โดยประเทศไทยต้องการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปีละ 8 ล้านตัน แต่ผลิตได้ปริมาณเพียง 5 ล้านตัน ต้องนำเข้าข้าวสาลีเพื่อทดแทนส่วนต่างภายใต้มาตรการของรัฐบาลกำหนดให้ซื้อข้าวโพดในประเทศ 3 ส่วนต่อการนำเข้าข้าวสาลี 1 ส่วน เพื่อป้องกันปัญหาราคาข้าวโพดในประเทศตกต่ำ ปัจจุบันราคาข้าวโพดสูงกว่าราคาประกันที่รัฐบาลกำหนดไว้มากกว่า 30% ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ต้องแบกรับภาระต้นทุน ซึ่งคาดว่าในปี 2566 การรวบรวมผลิตผลข้าวโพดผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็น 4,772.80 ล้านบาท หรือขยายตัว 48.44% โดยปริมาณผลิตผลข้าวโพดคาดว่าจะลดลง 7.27%

มันสำปะหลัง : ปี 2565 รวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมูลค่าทั้งสิ้น 1,691.88 ล้านบาท หรือขยายตัวจากปีก่อน 7.37% โดยปริมาณมันสำปะหลังที่รวบรวมได้ลดลงจากปีก่อน 7.58% อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมูลค่ามากที่สุด 64.81% ซึ่งจังหวัดนครราชสีมามีการรวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังมูลค่ามากที่สุด 34.32% ของมูลค่ารวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังทั้งสิ้น รองลงมาเป็นภาคเหนือ 30.12% และภาคกลาง 5.07% ของมูลค่ารวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังทั้งสิ้น สถานการณ์ราคามันสำปะหลังสดเชื่อแป้ง 25% มีทิศทางปรับตัวสูงขึ้น กิโลกรัมละ 2.68 บาท (ข้อมูล : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ กันยายน 2565) สูงขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2564 ที่ราคา กิโลกรัมละ 2.28 บาท เนื่องจากประเทศจีนซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ ต้องการนำเข้ามันสำปะหลังเพื่อทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีราคาสูงขึ้น ประกอบกับความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ทำให้ทั่วโลกเพิ่มปริมาณสำรองธัญพืชเพื่อการบริโภค เพื่ออุตสาหกรรมอาหารสัตว์และพลังงาน ส่งผลทำให้ราคามันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งคาดว่าในปี 2566 การรวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็น 1,718.92 ล้านบาท หรือขยายตัว 1.60% โดยปริมาณผลิตผลมันสำปะหลังคาดว่าจะลดลง 4.42%

สรุป 5 อันดับผลิตผลทางการเกษตรที่รวบรวมผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในปี 2565 มูลค่ารวมขยายตัว 2.82% จากปีก่อน ซึ่งคาดว่าในปี 2566 ขยายตัวเป็น 3.22% จากปีก่อน โดยได้รับอานิสงส์จากการขยายพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร ปริมาณน้ำมีเพียงพอต่อการเพาะปลูกพืช แนวโน้มราคาสินค้าที่ปรับตัวสูงขึ้นจากความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น รวมถึงราคาน้ำมันดิบที่ปรับสูงขึ้น แต่ปัจจัยเสี่ยงหลักที่เกษตรกรต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น อันเป็นผลมาจากราคาปุ๋ยเคมี ค่ายาฆ่าแมลงและเวชพืชที่ปรับราคาสูงขึ้น รวมทั้งปัญหาขาดแคลนแรงงานเก็บเกี่ยว ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้สุทธิของเกษตรกรลดลง

ซึ่งภาครัฐได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร อาทิ การประกันรายได้ในพืชทางการเกษตร 5 ชนิดประกอบด้วย ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม และข้าวโพด แนวทางการช่วยเหลือด้านต้นทุนการผลิต ได้แก่ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยให้ตรงกับสภาพดินและความต้องการของพืชช่วยลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี และส่งเสริมให้ความรู้เกษตรกรเกี่ยวกับวิธีการใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์แบบผสมผสานซึ่งจะช่วยลดค่าปุ๋ยเคมี

แนวโน้มมูลค่ารวมของ 5 ผลผลิตการเกษตร ปี 2566

